

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **M. M.,** zast. JUDr. Jiřím Vaníčkem, advokátem se sídlem Šaldova 466/34, Praha 8, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství,** se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti vyrozumění žalovaného ze dne 8. 1. 2016, čj. 101/16/5200-11431-706481, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2017, čj. 3 Af 23/2016-44,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Společnosti V. A. (dále „daňový subjekt“) byla platebním výměrem Specializovaného finančního úřadu ze dne 21. 4. 2015, čj. 95804/15/4200-12776-108960, vyměřena daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014, ve výši 479 180 Kč. S daňovým subjektem bylo zahájeno insolvenční řízení v Německu a na žalobce (dále „stěžovatel“) přešlo právo spravovat majetek patřící do majetkové podstaty daňového subjektu. Stěžovatel podal 21. 5. 2015 proti platebnímu výměru odvolání. Žalovaný vyrozuměním ze dne 8. 1. 2016, uvedeným v záhlaví, sdělil zástupci stěžovatele, že došlo k zastavení řízení o odvolání a nabytí právní moci platebního výměru. Podle žalovaného byly naplněny

podmínky zastavení nalézacího řízení podle § 243 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění účinném do 18. 9. 2016 (dále jen „daňový řád"), protože bylo v Německu ukončeno přezkumné jednání v rámci insolvenčního řízení s daňovým subjektem.

[2] Stěžovatel podal proti vyrozumění žalobu, kterou se domáhal prohlášení jeho nicotnosti, nebo zrušení pro nezákonnost. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud") žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/202 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), protože se stěžovatel domáhá přezkumu úkonu správního orgánu, které není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., ale je jiným úkonem správního orgánu, které není rozhodnutím podle § 70 písm. a) s. ř. s. Ačkoli se stěžovatel snažil vytvořit konstrukci, že vyrozumění je rozhodnutím, kterým žalovaný dle § 106 odst. 1 písm. e) daňového řádu řízení zastavil, soud dospěl s ohledem na znění § 243 odst. 2 daňového řádu k závěru, že tomu tak není. K zastavení řízení dle daného ustanovení dochází ze zákona (*ex lege*). Právní skutečností, která je důvodem pro zastavení řízení, je ukončení přezkumného jednání v insolvenčním řízení. Nalézací daňové řízení by tak bylo zastaveno nehledě na to, zda by o tom žalovaný žalobce vyrozuměl nebo ne. Takovým úkonem však nemohlo být ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. zasaženo do právní sféry žalobce, protože úkon pouze uvědomil žalobce o právním následku vzniklém *ex lege*.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti usnesení městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodů, které podřazuje § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[4] S posouzením věci městským soudem nesouhlasí. V bodech [70] a následujících žaloby uvedl důvody, které při svém rozhodování městský soud vůbec nezohlednil. Žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na příslušné instituty zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), s čímž se městský soud zjevně ztotožnil. Rozhodným právním předpisem pro insolvenční řízení je však podle nařízení Rady (ES) č. 1346/2000, o úpadkovém řízení, německý insolvenční řád. Žalovaný proto byl před vydáním rozhodnutí o zastavení řízení podle § 243 odst. 2 daňového řádu povinen důkladně ověřit rozhodné, tedy německé insolvenční právo, aby posoudil, zda obsahuje srovnatelné právní instituty, jako insolvenční zákon. Německé právo nespojuje s přezkumným řízením takové účinky, jako český insolvenční zákon. Žalované rozhodnutí představuje vážný zásah do práv stěžovatele na spravedlivý proces. Městský soud rozhodné skutečnosti neověřoval, neboť nepřihlížel k příslušnému nařízení.

[5] Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný s kasační stížností nesouhlasil. Žaloba byla podána proti písemnosti, která není rozhodnutím. K zastavení řízení dochází ze zákona skončením přezkumného řízení. Není tak třeba o něm vůbec rozhodovat. Ustanovení § 243 odst. 2 daňového řádu neodkazuje na český insolvenční zákon. Jde o české daňové řízení a na něj se musí aplikovat české právní předpisy. Daňový řád nijak neřeší, jaké kvality má přezkumné jednání mít.

[7] Stěžovatel reagoval replikou, kterou je obsahově třeba považovat i za rozšíření kasační stížnosti. V ní uvedl, že rozhodnutí o zastavení řízení musí být přezkoumatelné i v soudní rovině. Je totiž způsobilé zasáhnout do práv a povinností daňového subjektu zejména tím, že o jeho odvolání není věcně rozhodnuto. Dále se opětovně vyjadřuje ke vztahu německého a českého insolvenčního práva v dané věci.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Následně přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Za jedinou námitku, která směřuje do rozhodovacích důvodů napadeného usnesení, lze považovat námitku obsaženou v replice stěžovatele, kde uvádí, že by rozhodnutí o zastavení řízení (tedy vyrozumění žalovaného) mělo být přezkoumatelné i v soudní rovině. Je totiž způsobilé zasáhnout do práv a povinností daňového subjektu tím, že není rozhodnuto o jeho odvolání. Tato námitka však není důvodná. Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že do jeho práv být zasahováno může, pokud je evidentní, že žalovaný nechce o jeho odvolání rozhodnout, neboť je přesvědčen, že řízení o odvolání bylo zastaveno, zatímco stěžovatel zastává názor opačný. Tato námitka však není podstatná pro rozlišení toho, zda k tomuto tvrzenému zásahu dochází na základě vyrozumění žalovaného, pokud by až tímto vyrozuměním bylo řízení zastaveno, nebo na základě jeho nečinnosti ve stále běžícím řízení. Správní soudnictví je založeno na ochraně veřejných subjektivních práv (§ 2 s. ř. s.). Tato ochrana je však poskytována v různých řízeních (§ 4 s. ř. s.). V dané věci stěžovatel zvolil žalobu proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s., kterou městský soud shledal za nepřípustnou, ačkoliv v úvahu jako vhodný prostředek nápravy proti zásahu do práv žalobce přicházela minimálně žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s.

[10] Nejvyšší správní soud dlouhodobě zastává názor, že žalobce je povinen vždy zvolit jeden žalobní typ vymezený v soudním řádu správním a nemůže jednotlivé žalobní typy navzájem zaměňovat nebo je v žalobě směšovat. To je odůvodněno zejména faktem, že jednotlivým žalobním typům odpovídají v soudním řádu správním relativně samostatné procesní úpravy, které se liší co do stanovení počátku běhu lhůt k uplatnění žaloby, jejích náležitostí, úpravy aktivní i pasivní procesní legitimace, úpravy toho, k jakému datu soud zjišťuje skutkový a právní stav atd. Bylo by proto mimořádně obtížné vést řízení o jedné a téže žalobě tak, aby bylo možno na jeho konci rozhodnout v souladu s požadavky kterékoliv z procesních úprav připadajících hypoteticky v úvahu (k podrobnému shrnutí judikatury v tomto směru viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2017, čj. 9 As 239/2016-42).

[11] Městský soud dospěl k závěru, že samotným vyrozuměním žalovaného k zásahu

nedošlo, protože podle § 243 odst. 2 daňového řádu k zastavení řízení dochází ze zákona. Vyrozumění žalovaného proto samo o sobě nezaložilo, nezměnilo, nezrušilo ani závazně neurčilo jeho práva. Jinými slovy městský soud konstatoval, že i pokud by byly závěry žalovaného uvedené ve vyrozumění vadné, pak toto vyrozumění řízení o odvolání zastavit nemohlo, a v takovém případě tedy toto řízení stále běží. S tímto závěrem městského soudu však stěžovatel nijak relevantně nepolemizuje. Nejvyšší správní soud je až na zákonem stanovené výjimky vázán důvody kasační stížnost a nepřísluší mu tedy za stěžovatele domýšlet, zda by usnesení městského soudu nemohlo být nezákonné z jiných důvodů, než které ve své kasační stížnosti tvrdí. Jak již bylo uvedeno, jediným stěžovatelem v kasační stížnosti uváděným důvodem byla existence zásahu do práv na soudní ochranu, která je však poskytována i v jiných typech řízení, než jen právě v řízení proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s.

[12] Poukazy stěžovatele na rozdílnost českého a německého insolvenčního práva se míjí s rozhodovacími důvody městského soudu. Ten se totiž nijak nevyjadřoval k tomu, zda skutečně k zastavení řízení v souladu s § 243 odst. 2 daňového řádu došlo nebo nikoliv, ale ať tomu tak bylo nebo ne, tak to bylo zcela nezávislé na zaslaném vyrozumění (slovy městského soudu: „*Nalézací řízení by tak bylo zastaveno nehledě na to, zda by o tom žalovaný žalobce vyrozuměl nebo ne …*“). V této souvislosti proto není ani důvodná námitka stěžovatele, že městský soud nezohlednil jím uváděné důvody nezákonnosti vyrozumění týkající se žalovaným údajně nezohledněným rozdílům mezi českým a německým insolvenčním právem. Proto ani Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší se k těmto kasačním námitkám jakkoliv vyjadřovat, neboť se k nim v tomto řízení důvodně nevyjadřoval ani městský soud, protože pro závěry jeho rozhodnutí nebyly tyto důvody jakkoliv podstatné.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[14] O věci soud rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. července 2018

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu